T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/311
KARAR NO : 2020/400
KARAR TR: 22.06.2020

ÖZET : Davacının almış olduğu hapis cezası nedeniyle 10 ay hapiste kaldığı, ehliyetinin değiştirilmesi için 20.4.2016 tarihinde Gelibolu Trafik Tescil Büro Amirliği'ne müracaatında ehliyetine el konulduğu, tahliye olduktan sonra 3 yıl sürücü belgesi almak için beklediğinden bahisle ehliyetin geri verilmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı: T.K.
Davalı : Hasımsız

O L A Y: Davacının, dilekçesinde özetle; almış olduğu hapis cezası nedeniyle 10 ay hapiste kaldığını, ehliyetinin değiştirilmesi için 20.4.2016 tarihinde Gelibolu Trafik Tescil Büro Amirliği'ne müracaatında ehliyetine el konulduğunu, tahliye olduktan sonra 3 yıl sürücü belgesi almak için beklediğini ve ehliyetinin kendisine geri verilmesi için gerekli kararın verilmesi talebini belirterek adli yargı yerine başvurduğu anlaşılmıştır.

GELİBOLU 1. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ'nin 14.11.2019 gün ve D. İş: 2019/124 sayılı kararıyla, "... Mahkememizce Tamer Kuşuz'un ehliyetinin geri alınması ile ilgili olarak Gelibolu İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Denetleme Büro Amirliği ile yapılan yazışmalara verilen cevabi yazıda; Karayolları Trafik Kanunu'nun 41/e maddesi uyarınca T.K.'un adli sicil kaydında 5237 Sayılı TCK nın 191.maddeden adli sicil kaydı bulunduğundan şahsın mevcut ehliyetine el konulduğu bildirilmiştir.

Mahkememizin 2015/506 esas 2015/859 karar sayılı dava dosyasının yapılan incelemesinde; Sanık Tamer kuşuz hakkında 11.09.2015 tarihli karar ile 5237 Sayılı TCK.nın 191/1 maddesi uyarınca 10 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği; kararın 13.10.2015 tarihinde kesinleştiği ve ilamın Gelibolu İlamat ve İnfaz bürosuna gönderildiği; sanığın 18.01.2016 tarihinde cezaevine alındığı, 16.6.2016 tarihinde şartla tahliyesine karar verildiği, hakederek tahliye tarihinin 13.11.2016 tarihinde sona erdiği anlaşılmıştır.

Sanığın talep dilekçesi ve tüm dosyamız kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; 2918 Sayılı Karayolları Trafik kanunu idari işlemi olan sürücü belgesinin geri alınmasına iyişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu anlaşıldığından, görev bakımından talebin reddine ..." karar vermiş, karara karşı yapılan itiraz üzerine Çanakkale 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nce itirazın reddine kesin olarak 3.1.2020 tarihinde karar verilmiş ve karar aynı tarihte kesinleşmiştir.

Davacı aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

ÇANAKKALE İDARE MAHKEMESİ: E: 2020/416 sayılı dosyasında "... 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde; idari dava türleri; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak tanımlanmış, aynı Kanun'un 15/1-a maddesinde; idari yargının görev alanına girmeyip adli veya askeri yargının görev alanına giren davaların reddedileceği hükme bağlanmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 41. maddesinde; 'Sürücü belgesi alacakların;

a) Yönetmelikte belirlenen yaş ve deneyim şartlarını taşımaları,

b) Öğrenim durumu itibarıyla en az ilkokul düzeyinde eğitim almış olmaları,

c) İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte belirlenen sağlık şartlarını taşımaları,

d) Sürücü kurslarında teorik ve uygulamalı eğitimini tamamlayıp sürücü sınavlarını başararak, motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almış olmaları,

e) Adli sicilinde, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 188, 190 ve 191 inci maddeleri, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinin yedinci fikrası, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin ikinci ve takip eden fikralarında belirtilen suçlardan hüküm giydiğine dair kayıt bulunmaması,

f) Önceden verilmiş aynı sınıf bir başka sürücü belgesinin bulunmaması,

g) Başka sınıf sürücü belgesi alabilmek için, daha önce verilmiş ancak geri alınmış olan sürücü belgesinin bu Kanunda öngörülen şartlar yerine getirildiği için sahibine iade edilmiş olması,

zorunludur.

Sürücüler ile sürücü adaylarının hangi şartlarda ve hangi sınıf sürücü belgesi alabilecekleri ile bunların araç

kullanma şartları, kullanılabilecek araçların niteliklerine ve sağlık şartlarına dair usul ve esaslar İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede aranan şartlardan herhangi biri mevcut olmadan veya hileli yollarla temin edilmiş olduğunun anlaşılması hâlinde, sürücü belgesi vermeye yetkili kurumca iptal edilir. Bu kişilere, bu madde hükümlerine uygun olarak yeniden sürücü sertifikası alınması hâlinde yeniden sürücü belgesi verilir.

Sürücü belgesi alındıktan sonra bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen suçlardan biri ile mahkûmiyet hâlinde bu kişilerin sürücü belgeleri, bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartlar sağlanıncaya kadar geri alınır. Bu Kanunun 48 inci madde hükümleri saklıdır.' düzenlemesi yer almaktadır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 06/12/2006 günlü, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesinde , '(1) Bu Kanunu'nun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır.'denilmiştir.

Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmıştır.

19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'un Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması başlıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil 'Bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri' başlığı altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanun'daki hafif para cezasını veya belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen Sulh Ceza Mahkemeleri'nde bakılacağı ifade edilmiş, böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, Trafik ve Sulh Ceza mahkemeleri'nin görevi dışında tutulmuş iken, 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle yapılan değişiklik ile, maddenin başlığı, 'Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki" şeklinde madde ise, 'Bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline Sulh Ceza Mahkemeleri karar verir. Bu Kanun'un 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı '100 ceza puanını doldurmak' eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir. Bu Kanun'a göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez...' denilerek yeniden düzenlenmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 'Saklı tutulan hükümler' başlığını taşıyan 19. maddesinde ise, '(1) Diğer Kanun'larda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır' denilmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 'Saklı tutulan hükümler' başlığını taşıyan 19. maddesinde, 'diğer Kanun'larda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ... ehliyetin geri alınması, ...gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanun'larda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır' denilerek, ilgili Kanunu'nda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan,başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan 'ehliyetin geri alınması'na ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesindeyapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Ayrıca, Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 17/04/2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle yeniden düzenlenen 'Trafik kural ihlallerine istinaden verilen idari yaptırımlara itiraz ve bu davalara bakacak mahkemeler' başlıklı 160. maddesinde de; '2918 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline Sulh Ceza Hakimlikleri karar verir. 2918 sayılı Kanun'da yer alan idarî yaptırımlara yapılan itirazlarda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır....' hükmüne yer verilerek Kanun'la aynı yönde düzenleme getirilmiştir.

Öte yandan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 'Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları' başlıklı 19. maddesinde; 'Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli

başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir.' hükmü yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı hakkında, Gelibolu 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 11/09/2015 tarih ve E:2015/506, K:2015/859 sayılı kararı ile 10 ay hapis cezasıyla cezalandırılmasına ve bazı hakları kullanmaktan yoksun bırakılmasına karar verildiği, anılan cezanın infazı sonrasında davacı tarafından, el konulan sürücü belgesinin iadesine karar verilmesi istemiyle ilk olarak Gelibolu 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 2019/124 Değişik İş numarasına kayden dava açıldığı, bu davada anılan Mahkemenin 14/11/2019 tarihli kararıyla başvurunun görev yönünden reddine karar verildiği ve bu kararın 03/01/2020 tarihinde kesinleşmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümlerin irdelenmesi neticesinde, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'da, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan,başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan 'ehliyetin geri alınması'na ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesindeyapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği görüldüğünden uygulanan idari yaptırımlar, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'na tabidir. Zira 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, Yasanın, idarî yaptırım kararlarına karşı yasa yoluna ilişkin hükümlerinin diğer yasalarda aksine hüküm bulunmaması halinde, bütün fiiller hakkında uygulanacağı belirtilmektedir. Kanun'un 16. maddesinin 1. fıkrasında da, idari yaptırımların, idari para cezası ve idari tedbirlerden oluştuğu; idari tedbirlerin, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alandiğer tedbirlerolduğutanımına yer verilmiştir.

5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinde, idari yaptırım kararlarına karşı sulh cezamahkemesine başvrulabileceğibelirtilerekkanun yoludüzenlenmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasında, idaripara cezasıve mülkiyetin kamuyageçirilmesineilişkin idari yaptırım kararıifadesi yer almaktadır. Ancak aynı Kanun'un 16. maddesinde mülkiyetin kamuya geçirilmesi dışındaki idari tedbirlerin de idari yaptırım olarak kabul edilmesi, esasen27.maddenin1.fıkrası dışındaki fıkralarında da mülkiyetin kamuya geçirilmesi şeklinde bir sınırlandırma yapılmadanidari tedbirleri de kapsayacak şekilde idari yaptırım kararı ifadesineyer verilmesi karşısında; 27. madde hükmü kapsamına bütün idari tedbirlerindahil olduğu; özel yasalarda aksine hüküm bulunmaması halinde idari tedbirlerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünün sulh ceza mahkemesinin görev alanına girdiğisonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı Kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer Kanun'larda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacak olması ile dava konusu idari para cezası ile birlikte idari yargının görev alanına giren işlemlerin de dava konusu edilmiş olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde; sürücü belgesinin geri alınması işlemine ilişkin açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim; 2918 sayılı Kanun uyarınca verilen (idari para cezası, sürücü belgesinin geri alınması gibi) idari yaptırım kararlarına karşı açılan davaların görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğuna ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesinin 30/11/2015 tarih ve E:2015/787, K:2015/802 sayılı; 02/03/2015 tarih ve E:2015/116, K:2015/133 sayılı; 06/04/2015 tarih ve E:2015/165, K:2015/183 sayılı; 02/03/2015 tarih ve E:2015/88, K:2015/107 sayılı; 14/03/2016 tarih ve E:2016/43, K:2016/129 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine ..." 12.3.2020 tarihinde karar vererek 31.3.2020 gün ve E:2020/416 sayılı yazı ile Mahkememize müracaat etmiş, başvuru 9.4.2020 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan22.6.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Burak Cenk İLHAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava; almış olduğu hapis cezası nedeniyle 10 ay hapiste kaldığı, ehliyetinin değiştirilmesi için 20.4.2016 tarihinde Gelibolu Trafik Tescil Büro Amirliği'ne müracaatında ehliyetine el konulduğu, tahliye olduktan sonra 3 yıl sürücü belgesi almak için beklediğinden bahisle ehliyetin geri verilmesi istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3. fıkrasında; "(Değişik: 5/4/1990-3622/5 md.) Dilekçeler, Danıştayda daire başkanının görevlendireceği bir tetkik hakimi, idare ve vergi mahkemelerinde ise mahkeme başkanı veya görevlendireceği bir üye tarafından:

a) Görev ve yetki,
b) İdari merci tecavüzü,
c) Ehliyet,
d) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı,
e) Süre aşımı,
f) Husumet,

g) 3 ve 5 inci maddelere uygun olup olmadıkları,

Yönlerinden sırasıyla incelenir. " hükmüne yer verilerek dava dilekçesinin "husumet" yönünden de inceleneceği belirtilmiştir.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir" denilmiş; Kanunun Beşinci Kısmında "Sürücü Belgeleri ve Sürücüler" başlığı altındaki 36. maddede, motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesinin yasak olduğu, 38. ve 39. maddelerde sürücü belgesi sınıfları ve belgelere ait esasların belirlenmiştir.

Anılan Kanunun 39. maddesinin 3. fıkrasına göre; sürücü belgeleri süreli olarak verilir, belgelerin geçerlilik süreleri, yenilenmesinde aranacak şartlar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir, bu şekilde yenilenen sürücü belgelerinden harç alınmaz, geçerlilik süresi dolan sürücü belgesi ile araç kullanan sürücüye belli miktar idari para cezası verilir ve sürücü belgesi geri alınır.

Diğer taraftan 2918 sayılı Kanun'un, "Sürücü Adaylarında Aranacak Şartlar" başlıklı 41. maddesinde; "Sürücü belgesi alacakların;

a) Yönetmelikte belirlenen yaş ve deneyim şartlarını taşımaları,

b) Öğrenim durumu itibarıyla en az ilkokul düzeyinde eğitim almış olmaları,

c) İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte belirlenen sağlık şartlarını taşımaları,

d) Sürücü kurslarında teorik ve uygulamalı eğitimini tamamlayıp sürücü sınavlarını başararak, motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almış olmaları,

e) Adli sicilinde, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 188, 190 ve 191 inci maddeleri, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinin yedinci fıkrası, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin ikinci ve takip eden fıkralarında belirtilen suçlardan hüküm giydiğine dair kayıt bulunmaması,

f) Önceden verilmiş aynı sınıf bir başka sürücü belgesinin bulunmaması,

g) Başka sınıf sürücü belgesi alabilmek için, daha önce verilmiş ancak geri alınmış olan sürücü belgesinin bu Kanunda öngörülen şartlar yerine getirildiği için sahibine iade edilmiş olması,

zorunludur.

Sürücüler ile sürücü adaylarının hangi şartlarda ve hangi sınıf sürücü belgesi alabilecekleri ile bunların araç kullanma şartları, kullanılabilecek araçların niteliklerine ve sağlık şartlarına dair usul ve esaslar İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fıkra:6/12/2019-7196/40 md.) Bu maddede aranan şartlardan herhangi biri mevcut olmadan veya hileli yollarla temin edilmiş olduğunun anlaşılması hâlinde, sürücü belgesi vermeye yetkili kurumca iptal edilir. Bu kişilere, bu madde hükümlerine uygun olarak yeniden sürücü sertifikası alınması hâlinde yeniden sürücü belgesi verilir.

Sürücü belgesi alındıktan sonra bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen suçlardan biri ile mahkûmiyet hâlinde bu kişilerin sürücü belgeleri, bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartlar sağlanıncaya kadar geri alınır. Bu Kanunun 48 inci madde hükümleri saklıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun "Sürücülerin sağlık şartlarında sonradan meydana gelen değişiklikler" başlıklı 45. maddesinde; "(Değişik: 12/7/2013-6495/19 md.)

Sürücü belgesi sahibi kişide sağlığı bakımından sürücülüğe engel aşikar bir değişikliğin görülmesi ve tespiti hâlinde, trafik görevlilerince sürücü belgesi geri alınarak, kişinin sağlık kuruluşlarında muayenesi istenir. Sağlık şartları bakımından sürücülüğe engel bir hâlinin olmadığı veya mevcut olan bu hâlin daha sonra ortadan kalktığı sağlık raporuyla tespit edildiği takdirde, sürücü belgesi kişiye iade edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir." hükmü yer almakta olup bu Kanunun "Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması" başlıklı dokuzuncu kısmının birinci bölümü altında yer alan 112. maddesinde; "(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı '100 ceza puanını doldurmak' eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır." hükmüne yer verilmiştir.

2918 sayılı Kanun'un 119. maddesinde; "– (Mülga birinci fıkra: 12/7/2013-6495/24 md.)

Diğer cürümlerden mahkümiyeti halinde, mahkemece ceza süresini geçmemek üzere geçici olarak sürücü belgelerinin geri alınmasına da karar verilebilir.

Geçici olarak sürücü belgesinin geri alınması hürriyeti bağlayıcı ceza hükümlerinin infazından sonra yerine getirilir." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, dava konusu bakımından değerlendirme yapılacak olursa; 2918 sayılı Kanun'un 41. ve 112. maddeleri bir arada ele alındığında, TCK'nın 191. maddesinden mahkumiyet halinde sürücü belgesinin 2918 sayılı Kanun'un 6. maddesinde sayılan görevliler tarafından - bu kanunun 41. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde

belirtilen şartlar sağlanıncaya kadar - geri alınacağı, söz konusu 6. maddede sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemelerince karar verileceği anlaşılmaktadır.

Mahkememizin önündeki dosyada; davacının sürücü belgesine, Gelibolu Trafik Tescil Büro Amirliği'nce davacının TCK'nın 191. maddesi kapsamında aldığı belirtilen mahkumiyet hükmü ile bağlantılı olarak el konulduğu değerlendirildiğinden, idare tarafından tesis edilen el koyma işleminin kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edildiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde sayılan "İdari işlemler hakkında Yetki , şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları" kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Çanakkale İdare Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Çanakkale İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 22.6.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN